

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ТЯСКО В. М., ЧОВРІЙ С. Ю. АКТУАЛІЗАЦІЯ РЕТРОДОСВІДУ БУДИТЕЛІВ ЗАКАРПАТТЯ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ У ХІХ СТОЛІТТІ	346
ФАБРИЦЬ І.І., БРИЖАК Н.Ю. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	348
ФАЛОВСЬКА І.Д., СЕМЕНЮК С.С. ПСИХОЛОГІЯ ВПЛИВУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА ПОЧАТКОВУ ШКОЛУ	351
ФЕДОРЕНКО Т.С. ЗАПОБІГАННЯ БУЛІНГУ В ДИТЯЧОМУ КОЛЕКТИВІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОБОТИ З ХУДОЖНІМ ТЕКСТОМ НА УРОЦІ ЧИТАННЯ.....	353
ФЕНЦИК А.Ю., КАРТАШОВА Л.А. РОЛЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	355
ХОМА О.М. ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ФОНЕТИКО-ОРФОЕПІЧНИХ УМІНЬ	359
ЧЕКАН О.І. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ЛОГОПАТАМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	361
ЧЕКАН О.І., ВАСИЛЕНКО Н.А. НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК ЧИННИК ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА.....	364
ЧЕКАН О.І., ДЕРБАЙ А.В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОЇ ДИТИНИ.....	365
ЧЕКАН О.І., ПАНЬКІВ Е.І. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ІНТЕГРАЦІЯ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ	367
ЧЕРВОНЕНКО К.С. ПЕРЕВАГИ ОСВІТНЬОЇ ПЛАТФОРМИ MOODLE У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	368
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., БЛЕЙ Є. НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ І ФОРМИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	371
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., КЕНТЕШ М. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	373
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., КОНИК Х.І. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАГАРТУВАННЯ ВОДОЮ ДИТЯЧОГО ОРГАНІЗМУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЗНИЖЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ДОШКІЛЬНИКА	376
ЧЕРНІЧЕНКО І.Ю. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПРОЦЕСІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.....	378
ЧОВРІЙ С. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УГОРЩИНИ	381

2. Heather Staker and Michael B. Horn Classifying K–12 blended learning. URL: <http://www.christenseninstitute.org/publications/classifying-k-12-blended-learning-2> (Назва з екрану) дата звернення: 26.10. 2022.
3. Blended Learning: Define. URL: <http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/blended-learning> (Назва з екрану) дата звернення: 24.10. 2022.

ХОМА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ФОНЕТИКО-ОРФОЕПІЧНИХ УМІНЬ

Розвиток зв'язного мовлення є важливим завданням у навчанні української мови в початковій школі. «Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей» [3].

Для формування у молодших школярів культури усного мовлення слід сформувати орфоепічні уміння. Це сприятиме розвитку зв'язного мовлення на вимовному рівні, що передбачає роботу над артикуляцією, темпом мовлення та орфоепічними нормами. За дослідженнями М. Вашуленка, «на момент приходу до школи дитина володіє сформованими вимовними навичками, які виявляються у вимовлянні окремих звуків (голосних і приголосних), їх сполучень, граматичних форм, у способах наголошування слів. Однак сформовані в процесі неусвідомленого наслідування вимовні навички дошкільників не завжди відповідають орфоепічним нормам. Тому з початком шкільного навчання постає необхідність приводити вимовні навички окремих дітей у відповідність з орфоепічними нормами літературного мовлення» [4, с.325].

Упродовж багатьох років практика володіння орфоепічними уміннями досліджена низкою науковців: А. Богущ, М. Вашуленко,

Л. Мацько, М. Пентилюк та інш. Ця проблема вивчається за різними напрямками: у зв'язку із засвоєнням елементів фонетики чи графіки та орфографії. Н. Босак формулює термін фонетико-орфоепічні вміння, як «ієрархічно побудована система, піраміду змістових одиниць якої складають такі компоненти, як фонетичні знання, фонетичні навички (з членуванням на слухо-вимовні й акцентно-інтонаційні) і завершують фонетичні вміння. Під фонетичними знаннями слід розуміти передбачуване навчальною програмою засвоєння фахових лінгвістичних понять з курсу фонетики української мови, вивчення основних фонетичних одиниць, звукових явищ різного рівня – від звука до речення. Під слухо-вимовними навичками ми розуміємо фонемно-правильну вимову звуків у потоці мовлення і розуміння всіх звуків під час аудіювання. Акцентно-інтонаційні навички – це правильне наголошування слів і слівосформ, коректне інтонаційно-ритмічне оформлення мовлення» [2, с. 6-7].

За дослідженнями З. Бакум, «пріоритетним завданням вивчення фонетики є усвідомлення учнями звукового аспекту мови, оскільки від уміння чути і розмежовувати звуки в мовленнєвому потоці, виділяти їх зі слова і складу великою мірою залежить становлення навичок читання, бо читання (синтез) можливе лише на ґрунті активної дії зі звуками. Фонематичне чуття необхідне для свідомого оволодіння нормами літературної вимови, під час формування артикуляційних навичок. Знання з фонетики, систематична звукова робота сприяють усвідомленню і засвоєнню фонематичного характеру більшості українських написань на етапі продуктивних умінь» [1, с.182]. У той же час зазначається на подальшому опрацюванні й таких питань, як зв'язків звукового мовлення з орфоепією, графікою, орфографією, граматиною, стилістикою.

Нами з'ясована система формування фонетико-орфоепічних умінь, що передбачає виконання низки завдань: 1) вивчити стан володіння учнями звуковою системою української мови; 2) дібрати методи та прийоми формування орфоепічних умінь; 3) спланувати систему фонетико-орфоепічних вправ для уроків української мови та читання; 4) розвивати фонетико-орфоепічні вміння у процесі вивчення граматичних тем.

Основну увагу акцентуємо на добірці тренувальних вправ, з-поміж яких:

- 1) звуковий аналіз слів;
- 2) аналіз вимови звуків, слів на основі qr-кодів;
- 3) орфоепічні хвилинки;
- 4) акцентно-інтонаційні вправи;
- 5) аудіювання текстів з їх аналізом;

- 6) дослідження вимови окремих частин мови;
- 7) спостереження за особливістю вимови речення, поділ його на синтагми;
- 8) ігрові вправи та інші.

Таким чином, нами у загальному окреслено особливості формування в учнів початкової школи фонетико-орфоепічних умінь.

Список використаних джерел

1. Бакум З. П. Упровадження методичних ідей Андрія Медушевського в навчання фонетики української мови / З. П. Бакум. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови. 2012. Вип. 9. С. 180-183.
2. Босак Н. Ф. Формування фонетико-орфоепічної компетенції студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів південно-східного регіону України: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 (теорія і методика навчання (українська мова). Одеса, 2003. 15 с.
3. Державний стандарт початкової освіти. *Учитель початкової школи*. 2018. №4. С.1-16.
4. Методика навчання української мови у початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. К.: Літера ЛТД, 2010. 364с.

ЧЕКАН О.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ЛОГОПАТАМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Процес інформатизації освітніх закладів зумовлений вимогами сучасного розвиваючого суспільства, де педагог повинен іти в ногу з часом, використовувати нові технології виховання, навчання а також в співпраці з батьками вихованців.

ІКТ технології, для прикладу, дозволяють зробити процес корекції мови, більш цікавим для дітей і більш зрозумілим для батьків. Важливо навчити батьків бути помічником своїй дитині, навчити вести правильний робочий діалог з педагогом, дати батькам можливість стати повноцінними учасниками освітнього процесу.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>